

Česká literatura 20. století II

ZS 2018/19

3. přednáška (16. 10. 2018)

Jiří HOLÝ: Česká literatura 4 (Od roku 1945 do současnosti), in Česká literatura od počátků k dnešku (1998)

- Léta čtyřicátá a padesátá (56 stran)
- Léta šedesátá (75 stran)
- Od sedmdesátých let do současnosti (57 stran)

Léta čtyřicátá a padesátá

- Od Května do Února (ohlasy války, politicko kulturní diskuse)
- Léta mrazu (v sevření schematismu, exil, literatura v katakombách)
- Tání (ústup stalinismu, poezie, drama a divadlo, próza)

Léta šedesátá

- Mezi dogmatismem a reformismem
- Šťastný věk literatury (proměny prózy, romány desiluze)
- Generace šedesátých let (poezie, drama a divadlo)
- Čas experimentů (poezie, próza)
- Osmašedesátý (konflikty spisovatelů s mocí)

Od sedmdesátých let do současnosti

- Normalizace (obnovení pořádku)
- Literatura tří světů (šedá zóna)
- Generace osmdesátých let a postmoderna (poezie a písničkáři)
- Léta devadesátá

DĚJINY ČESKÉ LITERATURY 1945–1989.

Ed. P. Janoušek. Praha: Academia, 2007–2008. 4 sv.

I: 1945–1948 (431 stran)

II: 1948–1958 (549 stran)

III: 1958–1969 (688 stran)

IV: 1969–1989 (977 stran)

I: 1945–1948

- Literární život
- Myšlení o literatuře
- Poezie
- Próza
- Drama
- Faktografická literatura
- Populární literatura
- Literatura pro děti a mládež
- Literatura v masových médiích: film a rozhlas

II: 1948–1958

- Literární život
 - Literární život v exilu
 - Myšlení o literatuře
 - Poezie
 - Próza
 - Drama
 - Faktografická literatura
- Populární literatura
 - Literatura pro děti a mládež
 - Literatura v masových médiích: film, rozhlas a televize

III: 1958–1969

- Literární život
- Myšlení o literatuře
- Poezie
- Próza
- Drama
- Faktografická literatura
- Populární literatura
- Literatura pro děti a mládež
- Literatura v masových médiích: film, rozhlas a televize

IV: 1969–1989

- Literární život
- Literární život v exilu
- Myšlení o literatuře
- Poezie
- Próza
- Drama
- Faktografická literatura
- Populární literatura
- Literatura pro děti a mládež
- Literatura v masových médiích: film, rozhlas a televize

1945

1948

1953

1956

1957/58

1963

1968/69

1973

1977

1981/82

1990

?

1945

- V. Holan: Dík Sovětskému svazu; Panychida
 - F. Halas: Barikáda
 - J. Kolář: Sedm kantát
 - J. Seifert: Přílba hlíny
 - F. Hrubín: Chléb s ocelí
-
- vznik (Listy, Generace, Kytice, Kulturní politika) nebo obnova (Kritický měsíčník, Akord) literárních časopisů
 - diskuse o kulturní a politické orientaci země

1948

- zánik všech literárních časopisů a zestátnění („znárodnění“) nakladatelství a tiskáren
- soutěž Pracující do literatury
- tzv. jiráskovská akce
- poslední sbírky členů umělecké Skupiny 42 (J. Kolář: Dny v roce, J. Hanč: Události) a její rozpuštění
- odchody do exilu (P. Tigrid, I. Blatný, J. Čep, E. Hostovský, F. Peroutka)

Jan Hanč: Události II, rkp. 1950

kouř nádraží pronikl parkem houkalo v ulici se mnoho nezměnilo na svahu stála zelinářská bouda nad boudou protestantský kostel a z trafiky voněl tabák přebrané večerníky a obrázkové časopisy z minulého týdne nepořádně se obědvalo ze začazené školy vypustili houf dětí který zařinčel a v rozplynul se květnový den v kuchyni se to nepozná ani na truchlivém schodišti kde ubývá skoupého světla a v ovzduší vládne chloroform dvě patra nerozbuší srdce ale stát před cizími dveřmi

1953

Josef Rybák: Rozhovor s rolníkem

Jde pevně kupředu naše zem,
jinudy cesta nepovede.

Já kdybych byl dnes rolníkem,
právě teď vstoupím do JZD.

cenzura

- 1953: HSTD (Hlavní správa tiskového dohledu)→
- 1966: ÚPS (Ústřední publikační správa) →
- březen 1968 →
- září 1968 → (Č)ÚTI (Český/Slovenský úřad pro tisk a informace)

V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře (1749–2014), ed. kol. autorů, Praha: ÚČL AV, 2015

1956

- duben: II. sjezd Svazu čs. spisovatelů
- počátek vydávání dvouměsíčníku Světová literatura
- Jan Grossman, stať O krizi v literatuře
- strojop. sborník Život je všude (ed. J. Kolář a J. Hiršal)
- v Paříži založen čtvrtletník Svědectví (vycházející do r. 1992)

1957/58

- **psáno:**

- prózy Věry Linhartové (publ. od 1964)
- básně Zbyňka Hejdy (publ. od 1964)
- zápisy Jana Hanče (publ. časop. 1965)

- **publikováno:**

- Jiřina Hauková (nar. 1919): Oheň na sněhu
- Milan Kundera (nar. 1929): Monology
- Jan Skácel (nar. 1922): Kolik příležitostí má růže
- Josef Škvorecký (nar. 1924): Zbabělci

1963

- 5 nově vydaných knih V. Holana, od r. 1949 nepublikujícího
- B. Hrabal: Perlička na dně
- V. Havel: Zahradní slavnost
- III. sjezd Svazu čs. spisovatelů
- první sbírky básníků narozených kolem 1940 (J. Gruša, A. Brousek, I. Wernisch aj.)
- mezinárodní konference o díle Franze Kafky v Liblicích
- filmy Konkurs, Křik, O něčem jiném, Postava k podpírání

1968

- antologie grafické/konkrétní/experimentální poezie JOB-BOJ (ed. J. Hiršal a B. Grögerová)
- I. Blatný, reedice sb. Melancholické procházky (1. vyd. 1941)
- obnoven měsíčník Tvář (zakázaný 1965)
- reinterpretace dějin české avantgardy (časopis Orientace, výstavy, monografie)
- Roman Jakobson v Praze